

ХАНС КРИСТИАН АНДЕРСЕН

ГЛУПАВИЯТ ХАНС

Превод от датски: Светослав Минков, 1977

chitanka.info

На края на едно царство, далеч от големия път, се намираше стар чифлик. В него живееше стар чифликчия, а чифликчията имаше двама сина, които се смятаха за много умни. Намислиха те да се оженят за царската дъщеря, защото тя беше разгласила навсякъде, че ще се омъжи за оногова, който най-добре от всички умее да приказва с нея. Цяла седмица се готвиха синовете на чифликчията за изпитанието. Повече време не им дадоха, ала и то бе напълно достатъчно, защото и двамата притежаваха предварителни знания, а туй, както е известно, е много полезно. Единият брат знаеше наизуст целия латински речник и местния всекидневен вестник за цели три години, и то тъй добре, че можеше да разкаже всичко, в какъвто искате ред — и от началото, и от края. Другият пък беше изучил всички наредби на занаятчийските дружества и знаеше наизуст всичко, що трябваше да знае един занаятчийски старейшина. Поради това той беше убеден, че може да разсъждава по всеки държавен въпрос и дори да дава скъпоценни съвети. Освен туй втория брат знаеше още нещо: той умееше да украсява презрамки с рози и с разни други цветя, защото беше много ловък и сръчен.

— Царската дъщеря ще се омъжи за мен! — каза всеки от тях, като тръгнаха към палата.

Бащата подари и на двамата по един хубав кон. Тоя, който знаеш наизуст латинския речник и местния вестник, получи вран кон, а познавачът на занаятчийските наредби и майстор на презрамките — бял. След това и двамата намазаха езиците си с рибено масло, за да приказват по-хубаво.

Всички слуги от къщи наизскачаха на двора да видят как ще седнат братята на конете. Между тях случайно се изтърси и третият брат. Старият чифликчия всъщност имаше не двама, а трима синове, но последният не влизаше в сметката, защото не беше тъй учен както другите. Затуй и всички го наричаха глупавия Ханс.

— Е-хе! — извика глупавият Ханс. — Да не ходите някъде на гости? Какво сте се наконтили такива?

— Отиваме в палата да спечелим с езика си ръката на царската дъщеря. Мигар ти не чу какво разгласиха из цялата страна?

И те му разправиха каква е работата.

— Тъй ли? Дявол да го вземе, и аз ще дойда с вас! — извика Ханс. Ала братята само се изсмяха и потеглиха на път.

— Татенце! Татенце! — закрещя глупавият Ханс. — Дай и на мене кон! Ех, как ми се прииска да се ожения! Ако царската дъщеря ме вземе — добре, ако пък не ме вземе — тогава аз ще я взема. Тъй или иначе, тя ще бъде моя...

— Не дрънкай глупости! — рече старият чифликчия. — На тебе кон няма да дам. Ти не само че нищо не знаеш, ами и човешки не можеш да приказваш. Виж, братята ти са друго нещо. Те няма да се посрамят.

— Добре — каза Ханс. — Щом не ми даваш кон, с козел ще отида. Козелът е мой собствен, той ще ме заведе в палата.

Речено — сторено. Седна Ханс на гърба на козела, удари го с петите си в хълбоците и се понесе като вятър из големия път.

— Ей! Хоп! Ето ме! — крещеше той и пееше с всичка сила.

А братята се движеха бавно напред. Те не говореха нито дума и мислеха непрестанно с какво да учудят царската дъщеря.

— Хей! — извика глупавият Ханс. — Ето ме! Я вижте какво намерих из пътя! — И той им показва една умряла врана.

— Глупак! — казаха братята. — За какво ти е?

— Враната ли? Ще я подаря на царската дъщеря.

— Ех, че си умник! Добре, добре, подари й я — рекоха братята и отминаха със смях нататък.

— Ей! Хоп! Ето ме! — викаше им отдалеч Ханс. — Вижте какво намерих сега. Такова нещо не се намира всеки ден.

Братята се върнаха назад, за да видят намереното.

— Ах, ти, глупако! Та това е стар дървен налъм, и то без каишка. Да не искаш да подариш и него на царската дъщеря?

— Разбира се, ще го подаря! — отвърна Ханс.

Братята се изсмяха и продължиха пътя си. Те бяха отишли вече твърде далеч, когато чуха отново тропот зад гърба си. Гонеше ги глупавият Ханс.

— Ей! Хоп! Ето ме! — викаше той с всичка сила. — Пак намерих нещо! Колко съм щастлив!

— Е, какво намери? — попитаха братята.

— Ах, то е тъй хубаво, че не може да се опише с думи! — отвърна глупавият Ханс. — Ех, че ще се зарадва царската дъщеря.

— Тю! — извикаха братята. — Та туй е кал, най-обикновена кал, от някоя локва!

— Кал, разбира се! — рече глупавият Ханс. — Чудесна кал, отлично качество! Я как тече през пръстите! — И той натъпка целия, си джоб с кал.

Но братята не искаха да го слушат повече. Те удариха конете си и препуснаха тъй силно, че от копитата захвърчаха искри. Затова те стигнаха при градските врати цял час преди Ханс.

Тук, пред вратите, всички получаваха номера, за да се пази ред. Сетне се нареждаха по шестима, ала тъй близко един до друг, че не можеха да мръднат дори с ръка. Туй беше умно измислено, защото иначе всички щяха да си извадят очите, задето единият стои пред другия.

Народът се тълпеше около царския палат. Неколцина сполучаха да се промъкнат до самите прозорци. Всички искаха да видят как царската дъщеря ще приема тия, които искаха да се женят за нея.

Ала щом някой от момците влезеше в залата, езикът му сякаш се схващаше и той почваше да бърбре несвързано.

— Не го харесвам! — казваше царкинята. — Да си върви!

Най-сетне дойде ред и на оня от братята, който знаеше наизуст целия речник. Ала сега всички думи сякаш изскочиха из главата му. Подът беше гладък и бляскав, а таванът бе направен от чисто огледално стъкло, така че той видя себе си с главата надолу и с краката нагоре. При всеки прозорец стояха по трима писари и по един главен писар, които записваха всичко, що се говореше, за да го отпечата веднага във вестника и да продават из всички кръстопътища по три пари единия вестник. Как да не се уплаши човек! Отгоре на туй и печката беше нагорещена до разтопяване.

— Колко е топло тук! — рече братът.

— Да, моят баща пече днес млади петли! — отвърна царската дъщеря.

— Ме-е! — извика братът и лицето му стана като на овен. За такъв разговор той не беше никак подготвен, а все пак трябваше да каже нещо, и то — остроумно.

— Не го харесвам! — каза царската дъщеря. — Да си върви! И го изгони на навън.

Влезе вторият брат.

— Колко е топло тук! — рече той.

— Да, топло е! Ние печем днес млади петли! — отвърна царската дъщеря.

— Т-т-т-т! — заекна той. И всички писари записаха: Т-т-т-т!

— Не го харесвам, да си върви! — каза царската дъщеря.

Тогава дойде глупавият Ханс. Той влезе право в залата с козела си.

— Ех, че е топло тук! — извика той.

— Да, топло е! Аз пека млади петли! — отвърна царската дъщеря.

— Е-хе, чудесно! — каза глупавият Ханс. — Значи и аз ще мога да си опека тук враната?

— Моля! — каза царската дъщеря. — Само има ли в какво да я опечете? Аз нямам нито гърне, нито тенджерка.

— Ще намерим! — отвърна глупавият Ханс. — Ето, аз имам тенджерка, и то без дръжка.

И той извади из джоба си стария дървен налъм и сложи враната върху него.

— Ех, че хубаво ядене ще имаме! — рече царската дъщеря. — Само отде ще намерим сос?

— И сос ще се намери! — каза глупавият Ханс. — Аз имам толкова много сос, че спокойно мога да излея половината от него. — И той извади из джеба си малко кал.

— Туй ми харесва! — каза царската дъщеря. — Ти умееш да отговаряш и затова аз ще се омъжа за теб. Ала знаеш ли, че всяка дума, която ние казваме сега, се записва и утре ще бъде напечатана във вестника? Я виж, при всеки прозорец стоят по трима писари и по един писар. Старият главен писар е най-лош от всички, защото нищо не разбира.

Тя каза това само за да изплаши Ханс и всички писари зацвилиха от удоволствие и капнаха на пода по една мастилена капка.

— А, ето кой бил тука, господа! И тъй, аз ще дам на главния писар най-хубавото, което имам!

И при тия думи той обърна джоба си и хвърли в лицето на писаря всичката останала кал.

— Виж колко е сръчен! — рече царската дъщеря. — Аз не бих могла да направя такова нещо, но след време навярно ще се науча!

И глупавият Ханс стана цар, взе си жена и корона и седна на престола.

Цялата тая история ние научихме от вестника на главния писар, когато той излезе от печатницата и беше още съвсем мокър. Ала на вестниците човек, разбира се, не винаги може да се вярва!

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.